

Po hribih in dolinah v Pennsylvaniji

Piše Ivan Molek
(Nadaljevanje)

Upustivši Claridge je John avto v Jeannette, kjer je nekaj slovenskih družin. Nato sva šla skozi naselbi Penn in Manor in ustavila sva v Irwinu.

John pozna John starega, sočasnega pemskega pokoljenja, ki je bil Nagel. Mož obratuje ga v to stano in zraven se postavlja. Njegov mali in prostori je čudna zmes, socialne misije in rešenega mitusa. Njegova pisniza iz starih časov je v naložena s katalogi, časopisi in pamfleti.

John je potr. Vse svoje odraščanje je prebil v socializem gibanju z največjimi in s trdnostjo v svoj ideal. In na stara leta se pa počuti izgubljenec v puščavi, za katero je toliko let, da ni ostalo, je karikatura.

John je bil, kjer je bil, kam se bi djal, kje bi našel? Nič ni čudnega, če se s misticizmi, h katerim se pravo zateka ljudje s prečnimi čustvi, kadar jim od njih miseln svet.

Kaj dvajset minut sem počel bridko lamentiranje tega. Kaj naj mu rečem? Lamentiranje, objokovanje preteklosti je danes brez pomena. Le ti, ki danes gledajo to, kar je, pa onega, kar je bilo—so ne bodočosti. Spomnil sem se na Jos. Brica, kateri ima tu aktivno preteklost, pa ni nič sentimental, ker se je iz današnje največje krize človeštva naučil. Kakšen kontrast!

Pridemo v Herminie, kjer je Zornik doma. Seveda je na pogledati, če je res doma. Zornik je bil, kjer je bil, kam se bi djal, kje bi našel? Nič ni čudnega, če se s misticizmi, h katerim se pravo zateka ljudje s prečnimi čustvi, kadar jim od njih miseln svet.

John je bil, kjer je bil, kam se bi djal, kje bi našel? Nič ni čudnega, če se s misticizmi, h katerim se pravo zateka ljudje s prečnimi čustvi, kadar jim od njih miseln svet.

John je bil, kjer je bil, kam se bi djal, kje bi našel? Nič ni čudnega, če se s misticizmi, h katerim se pravo zateka ljudje s prečnimi čustvi, kadar jim od njih miseln svet.

John je bil, kjer je bil, kam se bi djal, kje bi našel? Nič ni čudnega, če se s misticizmi, h katerim se pravo zateka ljudje s prečnimi čustvi, kadar jim od njih miseln svet.

John je bil, kjer je bil, kam se bi djal, kje bi našel? Nič ni čudnega, če se s misticizmi, h katerim se pravo zateka ljudje s prečnimi čustvi, kadar jim od njih miseln svet.

Današnja vloga Kanade

Pot, ki iz Združenih držav vodi v Montreal, nudi potniku, ki prihaja iz Evrope, popolno sliko tega, kar je skup narodov mogel zgraditi v nekaj stoletjih v deželi s tako širokimi možnostmi kot so v Severni Ameriki. Napredek in bogastvo, visoka stopnja civilizacije, ki se očituje pri vsakem koraku, strpnost ter razumevanje posameznikov in skupnosti so glavne odlike te velike severnoameriške civilizacije, ki danes vsekakor pomeni najvišji vzpon vse človeške civilizacije. Severnoameriška civilizacija se je mogla povzpeti do tako visoke stopnje tudi zato, ker je za dolgo vrsto let obvarovala svojo celino pred vojno. Politika dobrega sosedstva med Združenimi državami in njenimi sosedmi ni nikjer tako otipljivo dejstvo kot na meji med Kanado in Združenimi državami, kjer v resnici ni nobene meje med razumevanji življenja in politike. Oba sosedja živita ob sodelovanju, v prijateljstvu in dejansko v dobrem sosedstvu, ker jim to veli ne samo ekonomski in gospodarski interesi, temveč tudi načela demokracije in federalizma, politične in socialne pravičnosti in verske strpnosti. Oba sosedja, ki tvorita en sam svet idej in interesov, sta za potnika, ki prihaja iz Evrope, ideal, do katerega naj se dvigne Evropa, da se reši in obvaruje svoje tradicije svobode in človeških pravic.

Kanada je danes v resnici spopad med Anglijo, ki je njena "domovina mati" in vsem zapadnim področjem. Ona se danes bori za zmago demokratičnih načel v svetu. Kakor Združene države je tudi Kanada bogat in velik sklad demokracije. Evropa je dala kar je mogla in imela za ohranitev demokracije. Ona to še vedno daje, v prvi vrsti po Angliji ter z žrtvami vseh svojih narodov, ki njihovi upori odkrito in glasno govore, da nečisto in ne bodo sprejeli totalitarnega gospodarstva nemškega nacizma, ki grozi z uničenjem svobodnega sveta civilizacije in napredka. Zapadno področje pod vodstvom Združenih držav in s sodelovanjem Kanade z vsemi silami pomaga in bo podprlo še bolj omogočenje zmage dobrega nad zlom in zmage demokracije in svobode.

V Montrealu, ki ima krasno lego ob veliki in bogati reki se čutijo vsi utripi novega sveta, ki se bori za demokracijo proti silam teme in suženjstva. V tem mestu, kjer v dovršenem soglasju sodelujeta dva naroda, angleški in francoski, v skupnosti demokratske in državne enote, se čuti nov duh, ki naj preporedi jutrišnji svet. Tu so predstavniki vseh vlad zaslužnih evropskih narodov, ki se bore za vrnitev svoje svobode in svojih pravic. Najmanjša evropska država Luksemburg ima v Montrealu sedež svoje vlade, dočim imajo vse druge vlade zaslužnih držav svoje predstavnike. Francijo predstavlja veliko odposlanstvo generala de Gaulle, ki ga kanadski Francozi časte kot oznanjvalca nove Francije. Mimo političnih predstavnikov so tu tudi vse zavezniške vojske in vse zavezniške letalske sile.

Ganljivo je slišati v nedeljo po ulicah Montreala angleškega vojaka v družbi z belgijskim, holandskim, norveškim in vsemi drugimi zavezniškimi vojaki, ki mirno in odločno prenašajo napore za dobro svojih zaslužnih narodov. Mednarodna delavnost v Montrealu je zelo živa. Tu ima svoj sedež tudi mednarodni urad za delo, ki je svoje delovanje preselil iz Ženeve v Montreal in ki tudi sedaj v času vojne razvija živo sodelovanje vseh stanov za ureditve socialne pravičnosti. Te dni se bo v New Yorku začela tudi konferenca Mednarodne organizacije za delo, ki je bila doslej vedno v Ženevi in pri kateri bodo sodelovale v okvirju skupnih interesov vse države, ki stoje na stališču ohranitve principov demokracije in socialne pravičnosti. Tudi Jugoslavijo nahajamo v Montrealu; predstavljajo jo hrvaški ban in član kraljevega odposlanstva. Kanadsko prebivalstvo in vsa javnost jih je toplo in pristno sprejela. Najuglednejši predstavniki kanadskega javnega mišljenja so pokazali globoka čustva za trpljenje in žrtve našega naroda, ki se je odločil za načela demokracije in ki tudi danes daje vse, kar ima, za zmago teh načel. Kanadsko ljudstvo ljubi Jugoslavijo. Kanada je danes v veliki svetovni krizi zaveznik Jugoslavije. V Kanadi naše izseljenstvo marljivo in delavno pomaga pri gradnji orožarne demokracije. Kanadski tisk je prav tako kakor tisk Združenih držav navdušeno pozdravil dan 27. marca in od tega dne je on zaveznik Jugoslavije. V montrealških uradništvih časopisov v angleškem in francoskem jeziku ima naš narod same prijatelje, ki so pripravljeni pomagati nam in ki nam že pomagajo. Najvišji predstavniki montrealškega duhovnega in društvenega življenja postrvovalno in navdušeno sodelujejo v društvu "Canadian Friends of Yugoslavia" za materialno in materialno pomoč trpeči Jugoslaviji. Naše izseljenstvo zelo marljivo sodeluje pri podpori Jugoslavije. Kakor ni meje med Kanado in Združenimi državami tako tudi ni meje med ljubeznijo Kanadčanov in državljano svobodne ameriške enote do Jugoslavije in našega naroda, ki trpi za idealne, nekaterih sili vsa enotnost in civilizacija Severne Amerike. (JČO) R.

HUMOR

Kuhar in gospa

Angleška lady je sprejela v službo kitajskega kuharja in ga vprašala, kako se piše.

— Pišem se Sen Toi-Li — je odgovoril.

— Ah, vaše ime je predolgo, — je menila gospa. — Klicala vas bom kar John.

— Dobro, — je odgovoril kuhar. — Kako se pa piše milostiva gospa?

— Charlotta Anna Hemingway.

— Tudi vaše ime je predolgo, — je menil John. — Klicala vas bom kar Cholly.

Pozna jih

Stric, ki sta ga prišla obiskat dva nečaka: — Fanta, nerad bi imel pokvarjen obed. Predno torej sedemo za mizo, mi povejte, koliko sta si prišla izposoditi.

Vesti iz podjarmljene stare domovine

VEČINA, NAJBOLJŠI DEL HRVATSKEGA NARODA, SE NE UDELEŽUJE KLANJA SRBOV

—pravi sunanji ministar dr. Momilo Ninčić

London, 20. oktobra (JČO)—V vrsti predavanj članov vlade ljudstvu v Jugoslaviji je zunanji minister dr. Ninčić v svojem govoru na londonskem radiu 12. oktobra med drugim dejal:

"Vsak dan dobivamo poročila o vsem, kar se pri nas dogaja. Imamo strašna poročila o pokolju Srbov z druge strani Drine v Pavelčevi Hrvatski. Tu se vrši po načrtu iztrebljanje srbskega naroda. Kolje se vse, otroci pred očmi staršev in starši pred očmi dedov. Te krveločne zveri, ki vzdržujejo in pomagajo Pavelčevi vladi, se ne pomislijo na to, da hrvaški narod ni močan in da je obkrožen z neizmirljivimi sovražniki. Brez pomoči Srbov, brez moči arabskega naroda, se ne more obdržati in bo uničen. Večina hrvaškega naroda, tisto, kar je najbolje v njem, se tega zaveda in se ne udeležuje pokolja Srbov. Predstavniki hrvaškega naroda v vladi dr. Juraj Krnjević je najodločnejše obsodil te zločine in izjavil, da hrvaški narod nima nič skupnega z njimi. Ante Pavelić in njegovi sodelavci nočejo misliti na interese Hrvatov. Njim je samo do srbske krvi. Toda tu je nekaj drugega, kar te zverji mora prisiliti k razmišljanju. Prišel bo dan obračuna. Kazen mora biti prav tako neusmiljena, kakor so oni bili. Naš narod mora dobiti in bo dobil zadostno dolgo, da so nekateri zno-reli, ko so vedeli, da do jedi nikdar ne bodo prišli. Mnogo jih je napravilo samomor. Prostor, kamor so jih stlačili, so morali uporabljati tudi za stranišče in z rokami čistiti za seboj. Končno so jih izpustili in poglani peš proti Karlovcu in dalje. Veliko stveilo jih je na poti pomrlo. Največje število židov po taboriščih prisilnega dela na Hrvaškem dela čiste. Židovske zdravnike pa so poslali nekam v Bosno, kjer je zdravnikov premalo.

Iz Splita so žide poglani na otok Korčulo, kjer je sedaj velika stiska za hrano. Vojaška oblast v Zagrebu je napravila popis vseh zagrebških zdravnikov. Menda jih bodo poslali v Nemčijo. Ker so italijanske oblasti zasledile vse kraje "neodvisne Hrvatske" zahodno od črte Ogulin-Mostar, je vlada v Zagrebu odredila, naj se zapre taborišče prisilnega dela na otoku Pagu in naj se ujetniki preselijo v druga prisilna taborišča. Moške so poslali v Jasenovac, žene pa v Jastrebarsko, kjer morajo delati na njivah. Preselili so jih v živinskih vozovih. Pri prevozu in med potjo jih je mnogo pomrlo. Madžarski minister Varga, ki je pred nekaj dnevi obiskal "južno Madžarsko", da pregleda škodo, ki so jo pred kratkim povzročili srbski četniki, je v svojem poročilu izjavil, "da je pregledal ne samo tiste mesto, kjer so porušili most in dvignili v zrak tovarno, temveč še mnogo drugih krajev, kjer srbski četniki počenja teror."

— V ... —

Iz ameriških virov o Jugoslaviji

Angora, 20. oktobra (NYT, Brock)—Po poročilih tujih vojništv dopisnikov v Turčiji in po priznavanju samih nemških oblast v Jugoslaviji se nadaljujejo ostre borbe srbskih četnikov in oboroženega kmečkega ljudstva z nemško vojsko.

Nemec Walter Gruber, nekdanji beograjski dopisnik nemške poročevalne družbe DNB, ki se je izdal za prijatelja Jugoslavije, je sedaj "posebni načelnik propagandnega oddelka SS" ("šturmovcev") v Beogradu. Gruber je spremljal nemško kazensko "ekspedicijo" proti Šabcu, Užicu in Krupnju, o kateri se je nedavno poročalo. Gruber je tudi spremljal nemške oklopne enote na njihovem pohodu proti Beogradu prejšnjega aprila. Napredujoč z nemškimi napadalni-

mi oddelki proti Šabcu je vojni dopisnik Gruber prisostvoval porušenju mesta, ki je po Gruberjevih besedah bilo "z enim udarcem spremenjeno v prah in pepel".

"V posameznih vaseh," činično piše Gruber v svojem poročilu, "nas je prebivalstvo pričakovalo z belimi zastavami; ponekod smo se na to ozirali. Drugje, po drugih vaseh smo nahajali prav nič laskave napise, napisane a kredjo po zidovih, in lepake, ki so žalili Führerja. V takih slučajih smo ustrelili vsakega desetega ali pa vsa požgali."

Žene in otroke, če smo v hiši našli preprovan tirk, smo na mestu ustrelili, piše Gruber. Tako pripoveduje o ustrelitvi malega dečka, čed, da so pri njem našli "komunistične letake". Ob drugi priliki so bile nemške čete "prisiljene ustreliti mlado dekle, ki se je sicer vdalo, a so pri njej našli bombo, ki jo je sama naredila doma."

Po poročilih tajnih kratkovalnih radijskih postaj iz Srbije so se ponorečili poskusi generala Nedića, da bi uničil odpor Srbov. Kazenska ekspedicija je sicer napredovala v ozemlju, a najti četnikov ni mogla in po nekaterih manjših spopadih in streljanju v prazno je svoje delo pustila. General Nedić je napisal oster članek v "Novem Vremenu", v katerem je napadel srbske častnike "pomanjkanja discipline in neizvrševanja zapovedi", da bi namreč streljali v borbah na Srbe.

Zadnje vesti iz Kruševa, rudarskega mesta šestdeset milj od Belgrada proti jugovzhodu, pravijo, da so tam Nemci ustrelili dvajset rudarjev, ki so sicer baje pregovorili četnike, naj ne dvignejo rudnika v zrak, a so bili obojeni zaradi bratovščine s četniki.

London, 21. okt.—(UP)—Jugoslovska vlada v izgnanstvu sporoča, da so črnečerski uporniki po zadnjih vesteh pobili okrog tisoč italijanskih vojakov v zadnjih tednih samo, poglani italijanske oblasti in ubili sedem članov-lutk skupščine, ki so jo Italijani sklicali 18. julija. Predstavniki italijanskih oblasti so se umaknili na dalmatinsko obalo.

Nemci in Italijani si prizadevajo, povzemamo iz letega poročila, da bi napravili razdor med Srbi in Hrvati; Italijani se za to skušajo posluževati celo duhovščine.

Ameriški viri o dogodkih v Jugoslaviji

Detroit, 19. oktobra (AP)—Breckinridge Long, pomočnik državnega tajnika, je danes v Detroitu izjavil, da Nemčija zahteva od Italije 1.000.000 vojakov za Rusijo, Francijo in Jugoslavijo. Long smatra, da bi na ta način lahko oslabilen Italija postala nova žrtev Hitlerjevega napada. Med drugim je dejal:

"Poroča se, da je Italija poklicala pod zastavo še 1.000.000 ljudi. Vesti pravijo, da bodo eno tretjino poslali v Francijo, da zamenjajo nemške vojske, ki sedaj vzdržujejo mir med francoskim narodom, drugo tretjino v Jugoslavijo, kjer bi pomagali Nemcem v njihovem prizadevanju, da bi obdržali vojaško gospodarstvo nad narodom, tretja tretjina pa bi se pridružila nemški vojski na ruskem bojišču. Tako izmučenim Hitlerjevim armadam pošiljajo zamenjo, da bi obdržale pod jarmom francoski narod in pripravljajo italijanske vojske za pohod v Jugoslavijo, da bi dobili izgubljeno vojno ..."

Kaj je težje

Neki radovednež je hotel sprašiti slavnega Miliona v zadrego in vprašal ga je: Kako je mogoče, da lahko v nekaterih državah kralj zasede prestol že s 11. letom, oženiti se pa sme šele z 18?

— To je zato, ker je mnogo lažje vladati državi, nego ženi, — je odgovoril Milton.

Jasno

Žena pride domov vsa navdušena: Pomislil, močilec, pravkar sem srečala naš sosed in moja nova poletna obleka je morala napraviti na obe najboljši vtis.

— Ali sta ti kaj rekli? — Nasprotno, ali sta mimo mene, kakor da me sploh ne vidita.

Izgon nemških židov na Poljsko

Policija odredila lov na žide

London, 25. okt.—Poljska častniška agencija poroča, da bodo najblije deportirali 196.000 židov iz Nemčije na Poljsko in v Ukrajino v tem letu. Okrog 55.000 židov bo deportiranih iz Berlina.

Berlin, 25. okt.—Lov na žide je bil odrejen v več nemških mestih in več tisoč je bilo že odvedenih v neomejene kraje. Predstavniki vlade je izjavil, da je bila akcija odredjena v soglasju z določbami vojne ekonomije.

"Lahko povem, da židje ne bodo poslani v koncentracijska taborišča ali ječe, temveč jih bomo uposlili pri delih, ki bodo koristila vojni ekonomiji," je dejal. Predstavniki vlade ni hotel povedati, koliko židov je prizadetih in kam bodo poslani.

Rekord v skoku z letala

Chicago, 25. okt.—V momentu 116 sekund je Arthur H. Starnes iz Calumet Cityja, veteran v skakanju z letal, naredil najdaljši padec, ne da bi odprl padala, in s tem prekosil vse dosedanje rekorde. Z letala je skočil, ko se je nahajalo v višini 30.800 čevljev, in drvel proti zemlji 29.300 čevljev, pet in pol milje, preden je potegnil za vrstico in odprl padalo. Skok se je posrečil in pristal je na tleh na pašniku pri 178th st. in Kedzie ave.

Člani odbora, ki ga je imenoval predsednik Roosevelt in mu poveril izravnavo konflikta med železničarji in magnati. Sedeži, od leve na desno: Houston Thompson, Wayne L. Morris in James C. Bonbright. Stojajo: Thomas R. Powell in Joseph H. Willis.

